

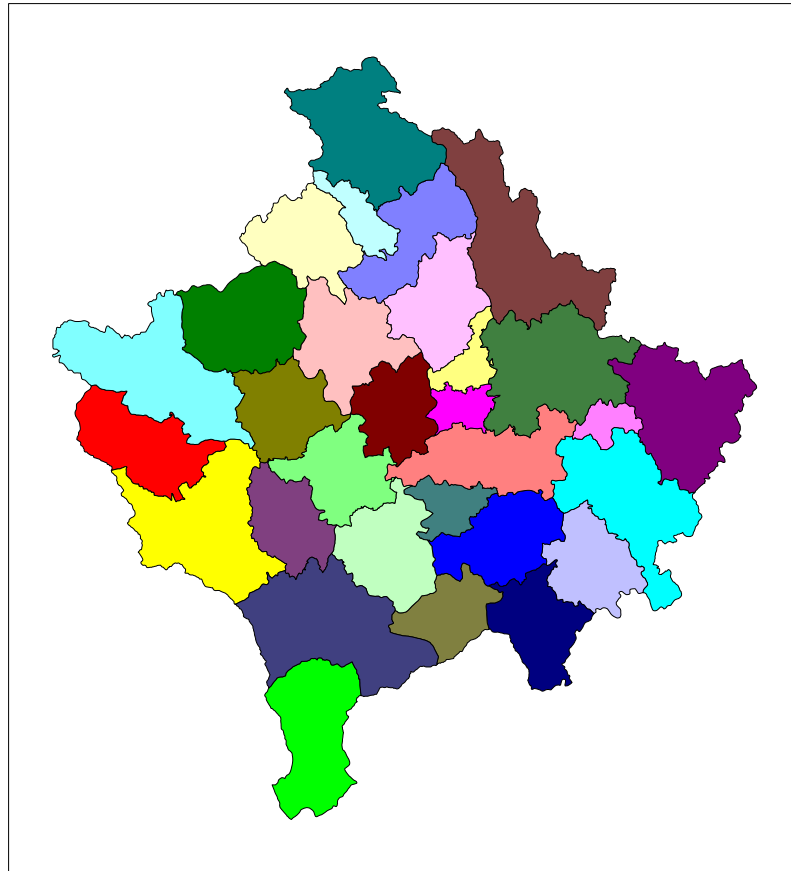

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Administratës Publike - Ministarstvo Javne Uprave - Ministry of Public Administration

Serijska 3: Ekonomska statistika

Strukturalna Anketa Preduzeća 2005, 2006 i 2007

ENTI I STATISTIKËS SË KOSOVËS
ZAVOD ZA STATISTIKU KOSOVA
STATISTICAL OFFICE OF KOSOVA

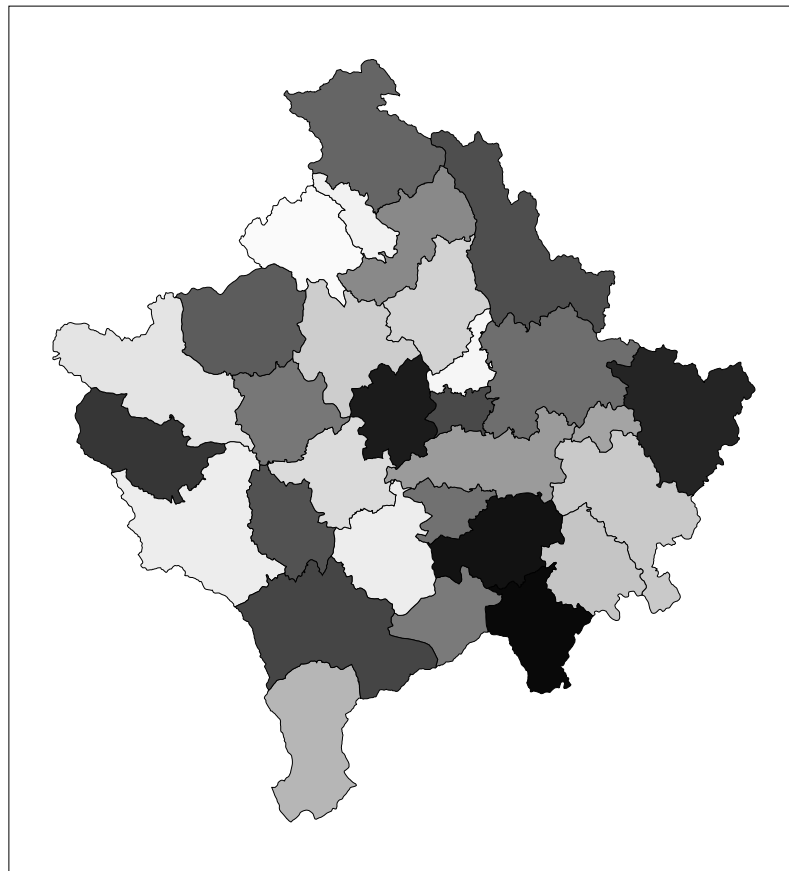

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Administratës Publike - Ministarstvo Javne Uprave - Ministry of Public Administration

Series 3: Ekonomska statistika

Strukturna Anketa Preduzeča 2005, 2006 i 2007

**Enti i Statistikës së Kosovës
Zavod za Statistiku Kosova
Statistical Office of Kosovo**

Izdavač : Zavod za Statistiku Kosova (ZSK)
Datum Publikacije : Decembar 2009
© Zavod za Statistiku Kosova
Reprodukcija je ovlašćena pošto su odobrena materijalna srestva.
Štampana od: K.G.T Priština, Kosova

Veliki deo ovih informacija je dostupan na internetu,
ebstranici ZSK-a www.ks-gov.net/esk

P r e d g o v o r

Zavod za Statistiku Kosova (ZSK) bazirajući se i poštujući metodološka uputstva Eurostata u okviru svojih redovnih aktivnosti i delatnosti organizira i sprovodi Strukturnu Anketu Preduzeća (SAP) . Ovim istraživanjem startovali smo u 2006.godini prikupljajući podatke za referentu 2005.godinu nastavljajući sa istim i u narednim godinama. SAP je redovno istraživanje i sastavni deo Statističkog programa ZSK-a i bazira se na izjavama biznisa (preduzeća) .

Ova anketa rezultatima koje pruža ima za cilj da pomoću privredno-ekonomskih pokazatelja predstavi što jasniju strukturnu sliku privrednih aktivnosti (delatnosti).

Dobijeni rezultati od podataka preko Strukturne ankete Preduzeća su veoma važan izvor za sastavljanje Bruto Domaćeg proizvoda pristupom proizvodnje.

Ova publikacija je redovna publikacija ZSK i predstavlja rezultate SAP za 2005,2006 i 2007 godinu . Sastavni je deo redovnih istraživanja u okviru godišnjeg plana ZSK-a, sa mogućnošću proširenja ostalih potrebnih parametara za korisnike i donosiocce odluka . ZSK zahvaljuje sva preduzeća za korektnu saradnju , MTI - Agenciju za Rregistratciju biznisa na Kosovu , MFP - Poresku Upravu Kosova . ZSK posebno se zahvaljuje službenicima u našim područnim odeljenjima i anketarima u našem departmanu , koji su bili uključeni u fazi prikupljanja podataka od strane preduzeća , za njihovu angažovanost i nesebičan doprinos .

Verujemo da će ova publikacija služiti kao korisna referentna baza za sve korisnike statističkih podataka ZSK, te će poslužiti ili kao korisna i relevantna ekonomska informacija za razumevanje ekonomskog okruženja na Kosovu .

Komentari primedbe, sugestije i predlozi u vezi ove publikacije su dobrodošli.

Ova publikacija pripremljena je od strane personela Departamana privrednih statistika i NR. ; Ilir T. Berisha – Direktor Departmana, Hysni Elshani –šef sektora,Valdete Navakazi, Muhamet Kastrati, Luljeta Krasniqi, Nazmije Belegu i Ibrahim Rrustemi.

Dizajn: Ahmet Cakolli

Decembar, 2009

Izvršni direktor ZSK
Avni Kastrati

Skraćenice

ZSK	Zavod za Statistiku Kosova
SAP	Strukturna anketa preduzeća
DBP	Domaći Bruto Proizvod
MPF-PAK	Ministarstvo za privredu i finansije – Poreska Administracija Kosova
MTI	Ministarstvo trgovine i industrije
NKPD	Nomenklatura klasifikacije privrednih delatnosti
ARBK	Agencija za registraciju biznisa Kosova
:	Šifre nedostaju
n/p	Ne primenjuje se

S a d r Ź a j

	Strana
1 Objektivni, metodologija i rasprostranjenost ankete.....	5
1.1. Objektivni i rasprostranjenost ankete	5
1.2. Metodologija	5
1.3. Nomenklatura Klasifikacije Privrednih Delatnosti (NKPD).....	6
1.4. Okvir za uzorak i odredjivanje uzorka	7
1.5. Dizajn i sadržaj upitnika.....	8
1.6. Procedure dostavljanja, anketiranja i prikupljanja podataka.....	9
1.7. Podizanje podataka strukturne ankete na nivou zemlje.....	9
2 Odredjeni pokazatelji i osnovne definicije.....	10
3 Broj biznisa, zaposlenih i prosečna plata	11
3.1. Broj biznisa prema privrednim delatnostima.....	11
Tabela 1. Okvir za uzorak aktivnih biznisa za 2005,2006 i 2007 godinu	11
Tabela 2. Struktura biznisa prema privrednim delatnostima za 2005, 2006 i 2007 godinu.....	12
3.2. Broj zaposlenih prema privrednim delatnostima	13
Tabela 3.– Broj zaposlenih prema privrednim delatnostima - SAP 2005, 2006 i 2007.....	13
3.3. Prosečna plata prema privrednim delatnostima.....	15
4 Promet i troškovi	16
4.1. Promet	16
Tabela 6.- Struktura prometa prema privrednim aktivnostima za SAP 2005, 2006 i 2007.....	16
4.2. Troškovi	18
5 Dodatak (Aneks)	19
Tabela 1. Biznisi prema privrednim delatnostima i veličini za SAP 2005, 2006 i 2007 - (sa potpunim odgovorima).....	19
Tabela 2. Struktura biznisa prema privrednim delatnostima i veličini za SAP 2005, 2006 i 2007 (sa potpunim odgovorima)	20

1 Objektivni, metodologija i rasprostranjenost ankete

1.1. Objektivni i rasprostranjenost ankete

Glavni cilj strukturalne ankete preduzeća (SAP) jeste predstavljanje strukture privredne aktivnosti na Kosovu prema privrednim pokazateljima.

Rezultati pokazatelja dobivenih iz SAP jesu veoma značajan izvor za izradu Bruto domaćeg proizvoda Kosova prema proizvodnom pristupu. Anketa teži ka ispunjavanju zahteva za što potpunije statističko informisanje u uslovima privrednog tržišta i pružanja podataka o privrednoj i finansijskoj aktivnosti preduzeća koja obavljaju pojedinu aktivnost u celoj teritoriji zemlje.

Strukturalna anketa preduzeća je sveobuhvatna što znači pokriva celu teritoriju Kosova. Ovo istraživanje bazirajući se na uredbi i metodološka uputstva Eurostata pokriva ove sektore NKPD (Nomenklatura Klasifikacije Privrednih Delatnosti) .

- C** - Ekstraktivna industrija
- D** - Preradivačka industrija
- E** - Energetika, proizvodnja i distribucija vode i gasa
- F** - Gradjevinarstvo
- G** - Trgovina, opravka automobila i kućnih aparata
- H** - Hoteli i restorani
- I** - Transport i telekomunikacije
- K** - Poslovi s'nekretninama, davanje pod zakup i usluge posredovanja
- O** - Kolektivne, socijalne i lične usluge

U anketi nisu obuhvaćene sledeće sekcije, odnosno privredne grane: **A - poljoprivreda, šumarstvo, B - ribarstvo, J – finansije, L – javna administracija kao i organi i organizacije medjunarodnih institucija, iz razloga što su ove grane deo drugih istraživanja.**

Ankete su na terenu trajale dva do tri mesaca (od polovine jula do kraja septembra za prethodnu godinu).

Saradnja sa preduzećima oko ostvarivanja ove ankete bila je zadovoljavajuća, mada ne mali broj biznisa je odbilo da odgovori , kao i zbog neažurnosti u adresama, neke firme nije bilo moguće pronaći. Odredjen broj njih nisu bile voljne da daju odgovore na pitanja koja su ona smatrala osetljivim .

1.2. Metodologija

Primenjena metodologija za izradu instrumenata za anketiranje (upitnika i uputstva), nomenklatura i priprema podataka za objavlivanje, je uradjena prema uputstvima i uredbama EU-Eurostat-a za statistička istraživanja .

Prilikom pripreme i odredjivanja uzorka korišćena je metoda presecanja (cutt-off) što podrazumeva da od ukupnog broja (populacije) aktivnih biznisa (one koje su izjavile jednu od vrste poreza u izjavama pri PAK) preko metode presecanja su uzeta preduzeća sa godišnjim prometom iznad 50.000 euro .

1.3. Nomenklatura Klasifikacije Privrednih Delatnosti (NKPD)¹

A	POLJOPRIVREDA, LOV I HORTIKULTURA
B	RIBARSTVO
C	EKSTRATIVNA INDUSTRIJA ²
D	PRERADJIVACKA INDUSTRIJA
E	ENERGETIKA ,PROIZVODNJA I DISTRIBUCIJA VODE I GASA
F	GRADJEVINARSTVO
G	TRGOVINA , OPRAVKA AUTOMOBILA I KUCNIH APARATA
H	HOTELI I RESTORANI
I	TRANSPORT I TELEKOMUNIKACIJE
J	FINANCIJSKE AKTIVNOSTI
K	NEKRETNINE, DAVANJE POD ZAKUP I USLUGE POSREDOVANJA
M	OBRAZOVANJE
N	ZDRAVSTVO I SOCIJALNE USLUGE
O	KOLEKTIVNE,SOCIJALNE I PERSONALNE USLUGE
P	KUĆNE USLUGE
Q	AKTIVNOST MEĐUNARODNIH ORGANIZACIJA I ORGANIZAMA
R	OSTALE AKTIVNOSTI BIZNISA

¹Nomenklatura klasifikacija privrednih delatnosti (NKPD) jeste statističko sredstvo za klasifikaciju preduzeća prema njihovim privrednim delatnostima, služi za obradu statističkih podataka i primenjuje se u svim istraživanjima kod preduzeća.

² U ovoj sekciji su obuhvaćene i delatnosti rudarstva, odnosno kamenoloma i separacija šljunka (kamen), radi praktičnijih primera upotrebic ćemo skraćeni termin " ekstrativna industrija " .

1.4. Okvir za uzorak i odredjivanje uzorka

Prilikom odredjivanja okvira uzorka korišćeni su podaci od :

- Poreske administracije Kosova (PAK) – MPF uglavnom za određivanje okvira uzorka za godišnji promet preduzeća i broja zaposlenih.
- Agencije za registraciju biznisa Kosova (ARBK) MPF – (adresa, vlasnik, telefon) i kodirane privredne aktivnosti prema nomenklaturi privrednih aktivnosti NKPA 1.1. („NACE 1.1“ eng). Za biznise obuhvaćene u Anketama u narednim godinama privredne aktivnosti su ažurirane podacima i nalaženjem na terenu iz prethodnih anketa .

Podaci iz Poreske administracije Kosova bili su osnova za određivanje okvira uzorka.

Sva preduzeća koja su izjavila jednu od vrste poreza tokom 2005,2006 i 2007 godine smatrane su kao aktivna preduzeća .

Podaci od Agencije za Registraciju Biznisa na Kosovu poslužili su za pronalaženje adresa preduzeća, glavne aktivnosti prema NACE Rev. 1.1. ime vlasnika i lica za kontakt, broj telefona (za ovu svrhu korišćeni su razni telefonski imenici i ostali adresni izvori).

To znači da populacija ili okvir za odredjivanje uzorka je pripremljen integrisanjem podataka iz dva administrativna izvora.

Izbor uzorka izvršen je na osnovu dva kriterijuma :

Prvim kriterijumom su obuhvaćena sva preduzeća sa godišnjim prometom iznad 50.000 eura godišnje .

Drugi kriterijum za 2005 godinu bio je broj zaposlenih . Tako da preduzeća koja su imala 10 i više zaposlenih bile su obuhvaćene u uzorak iako nisu ispunjavale prvi kriterijum . Dok za 2006 odnosno 2007 godinu s ciljem što potpunijeg (boljeg) pokrivanja privrednih sekcija, kao kriterijum je korišćen kriterijum pokrivenosti privrednih delatnosti što znači izabrana su i preduzeća sa godišnjim prometom ispod 50.000 eura za one sekcije privrednih delatnosti kod kojih nismo imali preduzeća prema prvom kriterijumu .

		2005	2006	2007
1	Okvir (Populacija)	36.625	34.025	37.839
2	Uzorak	3211	3211	3347
3	Veličina uzorka %	8.8	9.4	8.8
4	Odgovori (a+b)	2631	2091	1931
	a) S kompletnim odgovorima	2441	1881	1701
	b) S nekompletnim odgovorima	190	210	230
5	Stopa odgovora %	81.94	65.12	57.69
6	Bez odgovora*	580	1120	1416

*Biznisi koji su odbili da srađuju ili im se nisu mogle naći adrese

1.5. Dizajn i sadržaj upitnika

U zavisnosti od potreba vršena je i priprema upitnika . Ispunjavanje zahteva za izradu nacionalnih računa odnosno bruto domaćeg proizvoda u proizvodnom pristupu, je bio glavni cilj .

Korišćeni upitnik za prikupljanje informacija o preduzećima, konceptiran je u dva dela:

- Zajednička rubrika, sa opštim podacima za sva preduzeća.
- Posebna rubrika, koja sadrži posebne pokazatelje za svaku privrednu aktivnost.

Početno *prvi deo* ili poglavlje odnosi se na identifikacione podatke preduzeća kao sto su ; broj registra biznisa, naziv biznisa, opis delatnosti u slučaju da obavlja više od jedne delatnosti onda daje se opis za sve , tačna adresa, ime vlasnika ako ih je više onda za sve, osoba za kontaktiranje i vreme kada je izvršeno anketiranje.

Drugi deo (poglavlje) sadrži : broj zaposlenih, broj vlasnika koji rade, broj članova porodice koji rade bez naknade kao i broj zaposlenih koji rade sa naknadom. Sve ovo razdeljeno prema polu.³

Treći deo (poglavlje) sadrži pitanja o koštanju personala, zarade i dnevnice obuhvatajući i deo za penzije koje biznis isplaćuje za zaposlene.⁴

Četvrti deo (poglavlje) odnosi se na promet preduzeća i to za proizvedenu robu od strane preduzeća, robu iz trgovine , izvršene usluge i usluge pod-ugovorača. Na kraju upitnika za preduzeća koja su imala dve ili više privredne delatnosti dodat je kao dopuna aneksu IV, aneks IV-A radi analitičkog informisanja i radi identifikacije pretezne delatnosti kao i ostalih (sporednih) delatnosti obavljene od strane preduzeća .

Peti deo (poglavlje) obuhvata nabavke (troškove) koje je biznis imao obavljajući svoju privrednu aktivnost . U ovom poglavlju obuhvaćena su sve vrste troškova preduzeća odbijajući zarade i dnevnice, odbijajući nabavku radi investicija, odbijajući placene poreze i ostale uplate koje nisu u funkciji proizvodnje na primer sudske kazne i ost.

Šesto poglavlje odnosi se na uplate poreza, opštinske takse i dažbine oko licenciranja, poreza na imovinu i ost. uplaćene od strane preduzeća tokom godine.

Sedmo poglavlje se ondosi na promene stanja rezervi : repromaterijala, goriva, sitne opreme, nabavljene robe za dalju prodaju, polu proizvoda i finalne proizvode.

Osmo poglavlje odnosi se na kapitalne investicije i to kategorizovane kao : zemlja, zgrade i izgradnja, mašine i oprema, obuhvatajući i kompjutere, vozila i ostala sredstva za transport i izgradnju ili proizvodnju za njihove potrebe razvrstano prema : uvezeno ili neupotrebljeno prethodno na Kosovu , upotrebljeno prethodno na Kosovu , renoviranja (popravke) i opravke osnovnih fiksnih sredstava kupljenih od ostalih , cena koštanja obavljenog posla za svoj račun, prodajna vrednost osnovnih sredstava biznisa i Neto investicije .

Radi identifikovanja negativnih investicija i iznošenja investicija na nacionalnoj stopi primenjen je ovaj modul .

U cilju daljnjeg poboljšavanja ankete u celini, poslednja stranica upitnika predviđena je za primedbe i komentare intervjuisanih (anketiranih) uglavnom računovođe preduzeća.

---

³ Ova podela je izvršena po zahtevima statističkih potreba.

⁴ Na osnovu zakona o penzijama Kosova Preduzeće je obavezno da izvrši uplatu za penziju (min.) 4% bruto iznosa i dobrovoljno izvrši uplatu do 15% bruto zarade.

1.6. Procedure dostavljanja, anketiranja i prikupljanja podataka

Dostava/distribucija materijala izveštajnim jedinicama odnosno preduzećima kao i pokrivenost terena vršeno je preko naših područnih odeljenja u sedam glavnim centrima Kosova⁵.

Anketiranje - u tri istraživanja pokušali smo primeniti metodu direktnog intervjua (licem u lice) sa poslovnim subjektima koje su vršili anketari ZSK.

Ali u većini slučajeva u nemogućnosti primenjivanja ove metode, upitnici su predati odgovornim osobama u preduzeću sa neophodnim objašnjenjima i uputstvima za njihovo popunjavanje .

Nakon popunjavanja i confirmisanja istih sa njihove strane te nakon nekoliko dana isti su preuzeti popunjeni. Samo kod malog broja preduzeća postojala je mogućnost preuzimanja elektronskim putem elektronike, što je i primenjeno .

Prikupljanje – pri prikupljanju upitnika ili podataka mi smo primenili metode za koje smo smatrali da su efikasnije za naše uslove i prilike .

U više od 70% slučajeva upitnici su uzeti od strane anketara , jedan mali procenat je dostavljen od strane biznisa bilo u područnim odeljenjima bilo direktno ovde u zgradi ZSK-a , određeni broj putem pošte i sasvim mali broj putem elektronske pošte to jest (e-maila).

1.7. Podizanje podataka strukturalne ankete na nivou zemlje

U cilju dobijanja rezultata iz strukturalne ankete preduzeća na nivou zemlje, bazni podaci (osnove) iz anketa ustanovljene su primenom koeficijenata.

Ove stope su izračunate kao odnos vrednosti prometa preduzeća od strane SAP za određene delatnosti i opštu cirkulaciju istih aktivnosti iz podataka PAK.

Radi provere dobijenih podataka prema granama korišćeni su ostali pokazatelji kao npr.: broj zaposlenih prijavljenih u PAK -a, određene vrste uplaćenih poreza i ost.

---

⁵ U organizacionoj strukturi ZSK-a su sedam područna odeljenja sa anketarima koje pokrivaju celu teritoriju Kosova. Ova odeljenja su smeštena u sedam većih opštinskih centara Kosova: Priština, Mitrovica, Uroševacj, Gnjilane, Prizren, Peć i Djakovica.

2 Odredjeni pokazatelji i osnovne definicije

Broj aktivnih biznisa odnosno biznisa koji su izjavili jednu od vrsta poreza pri PAK-u tokom godina bio je približno isti i iznosio je oko 40.000 .

Preduzeće - je najmanja pravna kombinacija to jest jedna organizaciona jedinica koja proizvodi dobra ili usluge ,koja ima odredjen stepen autonomnosti u donošenju odluka, posebno u raspodeli svojih aktualnih izvora . Preduzeće obavlja jednu ili više delatnosti na jednoj ili na više lokacija .

Nomenklatura klasifikacije privrednih delatnosti (NKPD)

- Jeste standardna klasifikacija ili nacionalna nomenklatura privrednih delatnosti koja služi za razvrstavanje registrovanih biznisa ili preduzeća na četvorocifrenom nivou privredne delatnosti koju one obavljaju tokom svoje egzistencije to jest svojih poslovnih aktivnosti (NACE rev 1.)

Na osnovu dobijenih rezultata putem SAP-a za tri godine da se primetiti da preko 20 hiljada biznisa jesu u sektoru trgovine ili izraženo u % one dominiraju u privredi Kosova sa iznad 55 % od ukupnog broja .

Broj preduzeća u privrednim proizvodnim delatnostima odnosno u: rudnicima i kamenolomu, separaciji šljunka i peska, industriji, energiji i građevinarstvu dostiže oko 6 hiljada ali zapošljavaju oko 38% od ukupnog broja zaposlenih.

Investicije - predstavljaju vrednost dugoročne robe nabavljene od strane preduzeća ili stvorenih za svoj račun radi upotrebe za jedan period ne kraći od 1 godine u procesu proizvodnje, obuhvatajući i zemljište.

Proizvodnja održivih aktiva od strane preduzeća za svoj račun uključuje : proizvodnju svih proizvoda koje proizvođači ostvaruju radi formiranja bruto fiksnog kapitala za svoj račun. Navodimo da je ova proizvodnja takođe deo investicija.

Vrednost prometa - uključuje naplaćene iznose od strane preduzeća tokom posmatranog vremenskog perioda i odgovara vrednosti prodaje na tržištu dobara i usluga za druge .

Veličina preduzeća – kriterijum za određivanje i kategorizaciju preduzeća po veličini je broj zaposlenih . U zavisnosti od specifičnosti i razvoja zemlje definišu se i kriterijumi za postavljanje granica za određivanje ili podelu biznisa prema veličini .

Dakle, od 1 do 9 – su mala preduzeća , od 10 - 49 srednja i sa 50 i više zaposlenih su velika preduzeća .

3 Broj biznisa, zaposlenih i prosečna plata

3.1. Broj biznisa prema privrednim delatnostima

Tabela 1. Okvir za uzorak aktivnih biznisa⁶ za 2005,2006 i 2007 godinu

<i>Sekcije</i>	<i>Opis</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>
C	Ekstrativna industrija	144	152	154
D	Preradivačka industrija	3,914	3,698	3,794
E	Proizvodnja, raspodela električne energije, gasa i vode	13	17	18
F	Gradjevinarstvo	1,894	1,648	1,658
G	Trgovina	20,281	18,985	22,185
H	Hoteli i restorani	3,226	2,990	3,325
I	Transport, pošta i telekomunikacije	3676	3110	3185
K	Usluge biznisa	1,297	1,330	1,430
O	Ostale usluge	2,180	2,095	2,090
Ukupno		36,625	34,025	37,839

Kriterijum za odredjivanje aktivnog poslovanja je bila prijava jedne od vrste poreza . To znači da u ukupnom broju stanovništva su uključeni svi oni biznisi koji su tokom kalendarske godine prijavili jedan od poreskih oblika koji su na snazi .

Kroz ove tabele vidimo da broj aktivnih biznisa u sektoru trgovine je dominantan i veoma je približan kroz sve tri godine a kreće se izmedju 19.000 i 22.000 .

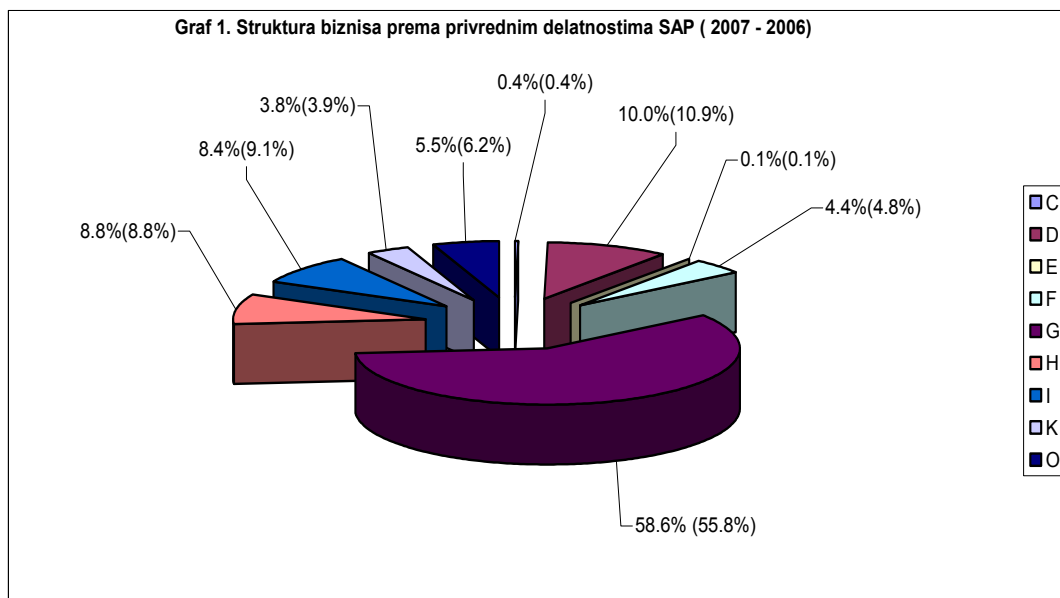
Ako vršimo jedno uporedjivanje izmedju podataka SAP-2007 i SAP-2006 primećujemo da u pojedinim privrednim delatnostima imamo male strukturne razlike u broju biznisa . Imamo mali porast kod trgovine sa 55.8% koliko je bilo u 2006 na 58.8% u 2007 godini, dok su ostale grane uglavnom beležile lakši pad u 2007 u odnosu na 2006.godinu , primetniji pad je obeležen u grani (sektoru) transporta,pošte i telekomunikacije (sa 9.1% na 8.4 %), ostale usluge sa 6.2% (2006) na 5.5% (2007).

Razlike u ostalim granama su manje primetne., Preradivačka industrija sa 10.9% (2006) na 10.0% (2007), Gradjevinarstvo sa 4.8% (2006) na 4.4%(2007), usluge biznisa sa 3.9 % (2006) na 3.8% (2007), grana Hoteli & Restorani imala je isto učešće za obe godine sa 8.8%.

⁶ prema PAK-u

Tabela 2. Struktura biznisa prema privrednim delatnostima za 2005, 2006 i 2007 godinu

Sekcije	Opis	2005	2006	2007
C	Ekstrativna industrija	0.4	0.4	0.4
D	Preradivačka industrija	10.7	10.9	10.0
E	Proizvodnja, raspodela električne energije, gasa i vode	0.04	0.05	0.05
F	Gradjevinarstvo	5.2	4.8	4.4
G	Trgovina	55.4	55.8	58.6
H	Hoteli i restorani	8.8	8.8	8.8
I	Transport, pošta i telekomunikacije	10.0	9.1	8.4
K	Usluge biznisa	3.5	3.9	3.8
O	Ostale usluge	6.0	6.2	5.5
Ukupno		100.0	100.0	100.0

Jedna drugačija struktura od ove je ona o broju zaposlenih prema granama ili sektorima privrednih delatnosti .

3.2. Broj zaposlenih prema privrednim delatnostima

Prilikom prikazivanja broja zaposlenih kao sto je pomenuto u predgovoru korišćeni su koeficenti odnosno učešće broja biznisa sa zaposlenima iz uzorka prema sektorima u ukupnom broju biznisa iz PAK-a, takodje u okviru sektora.

Ukupan broj zaposlenih kroz tri godine ima trend rasta. U ovom broju zaposlenih ne učestvuju zaposleni u privrednim granama : poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo, finansije i javna uprava kao i međunarodne ustanove i organizacije .

Ove razlike u broju zaposlenih kroz godine jesu jer i broj biznisa koje se izjavljuju pri PAK-u kako u totalu , tako i u veličini i njihovom učešću u okviru sektora delatnosti nije bio isti.

Tabela 3.– Broj zaposlenih prema privrednim delatnostima - SAP 2005, 2006 i 2007

<i>Sekcije</i>	<i>Opis</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>
C	Ekstrativna industrija	3,798	3,980	4,142
D	Preradivačka industrija	8,149	12,038	13,013
E	Proizvodnja, raspodela električne energije, gasa i vode	9,858	10,929	10,091
F	Gradjevinarstvo	5,792	5,681	5,722
G	Trgovina	19,253	23,935	23,128
H	Hoteli i restorani	9,420	5,259	5,034
I	Transport, pošta i telekomunikacije	7,857	7,751	7,619
K	Usluge biznisa	4,857	3,055	3,417
O	Ostale usluge	3,201	4,018	4,701
Ukupno		72,185	76,646	76,867

Što se tiče strukture zaposlenih prema privrednim granama kroz godine primećuje se da veći deo zaposlenih i dalje nastoji biti u trgovini sa više od 30% iako u 2007 imamo malo opadanje u odnosu na 2006 za 1.14% ,sa 31.23% (2006) na 30.09% (2007).

Opadanje u 2007 u odnosu na 2006 obeleženo je i kod ovih privrednih grana ; proizvodnja, distribucija električne energije, gasa i vode sa 14.26% (2006) na 13.13% (2007), Hoteli i Restorani sa 6.86 % (2006) na 6.55% (2007),

Transport, pošta i telekomunikacije sa 10.11% (2006) na 9.91% (2007). dok u ostalim granama primećeno je lakši porast : Ekstrativna industrija sa 5.19% (2006) na 5.39% (2007), Industrija sa 15.71 % (2006) na 16.93 % (2007), Gradjevinarstvo sa 7.41% (2006) na 7.44% (2007). Usluge biznisa sa 3.99% (2006) na 4.45% (2007) i ostale usluge sa 5.24% (2006) na 6.12% (2007)

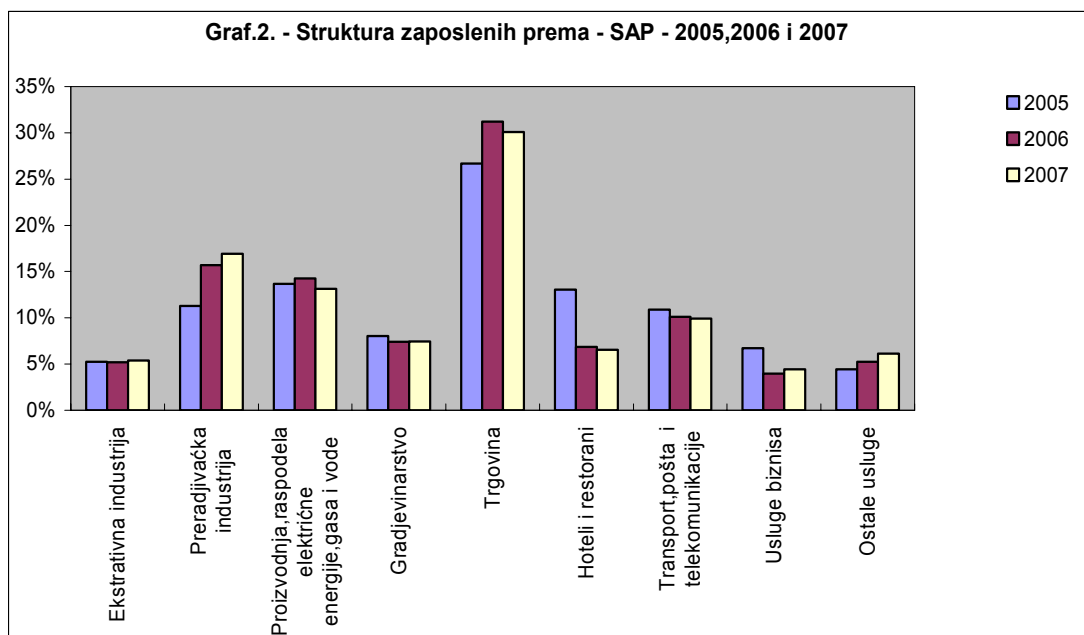
Ako se upoređuje struktura biznisa i zaposlenih može se konstatovati da sektor trgovine na Kosovu se karakteriše velikim brojem malih preduzeća i veoma malim brojem zaposlenih u njima i koje su uglavnom porodični biznisi sa jednim samozapošlenim.

Kao što vidi kod strukture broja preduzeća imamo porast dok kod strukture zaposlenih beleženo je opadanje.

Dok kod grana koje su nosioci zaposlenosti (preradivačka industrija, ekstrativna industrija, gradjevinarstvo) beleženo je suprotno.

Tabela 4.- Struktura zaposlenih prema privrednim delatnosima za SAP 2005,2006 i 2007

<i>Sekcije</i>	<i>Opis</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>
C	Ekstrativna industrija	5.26	5.19	5.39
D	Preradivačka industrija	11.29	15.71	16.93
E	Proizvodnja, raspodela električne energije, gasa i vode	13.66	14.26	13.13
F	Gradjevinarstvo	8.02	7.41	7.44
G	Trgovina	26.67	31.23	30.09
H	Hoteli i restorani	13.05	6.86	6.55
I	Transport, pošta i telekomunikacije	10.88	10.11	9.91
K	Usluge biznisa	6.73	3.99	4.45
O	Ostale usluge	4.43	5.24	6.12
Ukupno		100	100	100

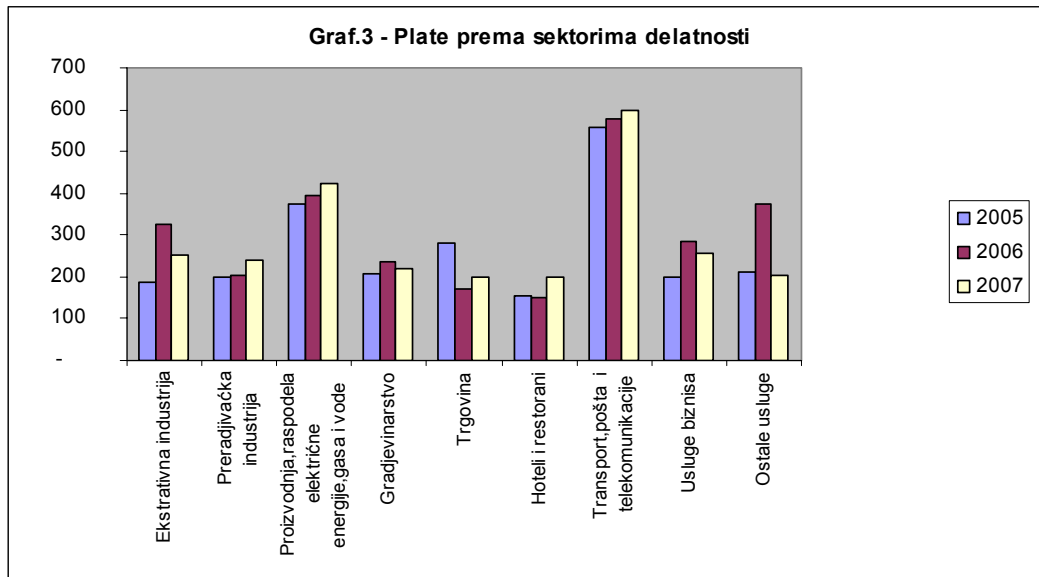

3.3. Prosečna plata prema privrednim delatnostima

Prosečna plata je važan pokazatelj. Izračunata je tako što smo podelili plate i dnevnice ukupno⁷ za celu godinu, sa brojem zaposlenih i sa 12 meseci u godini. Pokazatelj prosečne plate u privrednim granama delatnosti obuhvaćenim u anketi jeste približan pokazatelj naše stvarnosti. Kao što se vidi prosečna plata je veća u sektoru pošte i telekomunikacija, dok ona najniža je u sektoru ugostiteljstva (hoteli i restorani).

Tabela 5. Prosečna plata prema privrednim delatnostima za 2005, 2006 i 2007 (u eurima)

Sekcije	Opis	2005	2006	2007
C	Ekstrativna industrija	188	324	254
D	Preradivačka industrija	200	205	242
E	Proizvodnja, raspodela električne energije, gasa i vode	373	396	424
F	Gradjevinarstvo	208	235	219
G	Trgovina	279	170	199
H	Hoteli i restorani	156	152	199
I	Transport, pošta i telekomunikacije	556	578	600
K	Usluge biznisa	200	286	255
O	Ostale usluge	211	375	203
Ukupno		281	275	276

⁷ Kod plate bruto je obuhvaćen i deo penzije koje vlasnik (preduzeće) plaća za zaposlenog.

4 Promet i troškovi

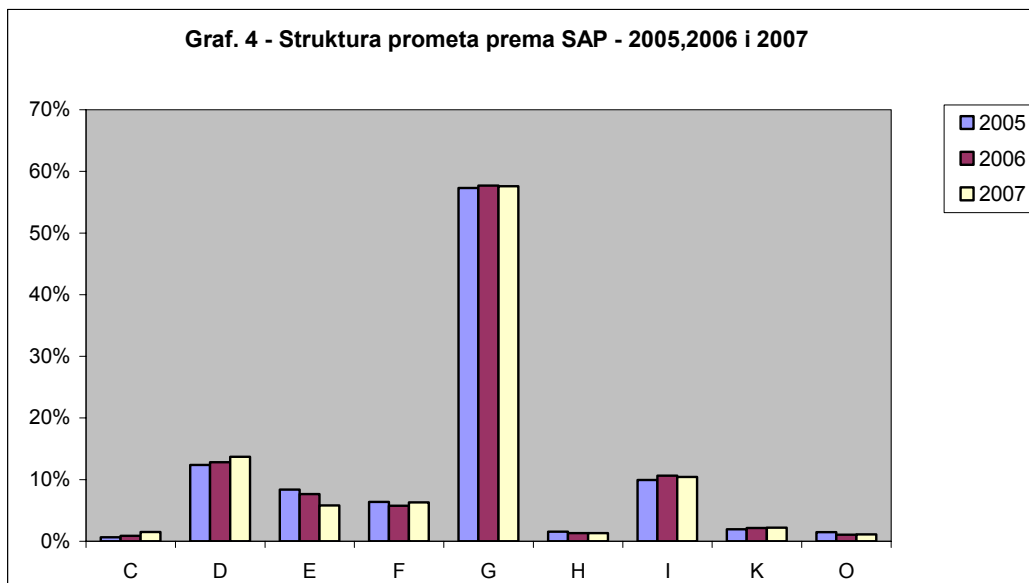
4.1. Promet

Vrednost prometa obuhvata naplaćene iznose od strane preduzeća tokom posmatranog vremenskog perioda i odgovara vrednosti prodatih roba i usluga na tržištu za druge.

Tabela 6.- Struktura prometa prema privrednim aktivnostima za SAP 2005, 2006 i 2007

<i>Sekcije</i>	<i>Opis</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>
C	Ekstrativna industrija	0.62	0.87	1.54
D	Preradivačka industrija	12.39	12.81	13.69
E	Proizvodnja, raspodela električne energije, gasa i vode	8.38	7.68	5.82
F	Gradjevinarstvo	6.40	5.74	6.28
G	Trgovina	57.32	57.72	57.61
H	Hoteli i restorani	1.54	1.33	1.29
I	Transport, pošta i telekomunikacije	9.95	10.64	10.43
K	Usluge biznisa	1.94	2.12	2.21
O	Ostale usluge	1.46	1.09	1.13
Ukupno		100	100	100

Kao što se i može primetiti na osnovu grafikona br 4., trgovina kao privredna grana je dominirala u ostvarenom prometu od strane preduzeća prema privrednim delatnostima tokom posmatranih godina (2005-2007) sa preko 57%, što je u podudarnosti sa ostalim pokazateljima koji trgovinu postavljaju sa najvećim učešćem. Preradivačka industrija je na drugom mestu prema ostvarenom prometu i ima tendenciju porasta učešća u ukupno ostvarenom prometu sa 12.39% (2005), 12.81% (2006) dostižući 13.69% (2007). Ostale privredne grane s uticajem su transport pošta i telekomunikacije 9.95% (2005), 10.64% (2006) do 10.43% (2007), proizvodnja, distribucija električne energije, gasa i vode 8.38% (2005), 7.68% (2006) i 5.82% (2007), gradjevinarstvo 6.40% (2005), 5.74% (2006) i 6.28% (2007). Dok ostale delatnosti rezultiraju sa приметно manjim procentom učešća u prometu zavisno od njihove zastupljenosti u pojedinim sektorima. Tako, u grupi privrednih grana koje imaju manji procenat zastupljenosti u prometu su: Hoteli i restorani sa 1.29% (2007), ekstrativna industrija 1.54% (2007) usluge biznisa i ostale usluge ujedno 3.34% (2007).

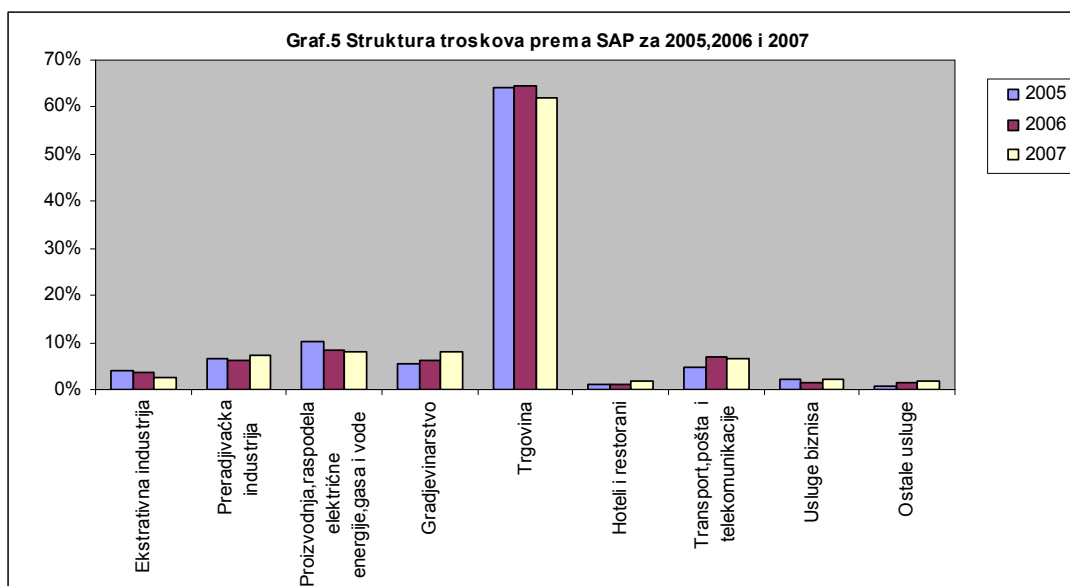
4.2. Troškovi

Tabela 7.- Struktura troškova prema privrednim delatnostima za SAP 2005, 2006 i 2007

Sekcije	Opis	2005	2006	2007
		4.09	3.64	2.64
C	Ekstrativna industrija	6.74	6.18	7.16
D	Preradivačka industrija	10.33	8.49	8.05
E	Proizvodnja, raspodela električne energije, gasa i vode	5.38	6.09	7.96
F	Gradjevinarstvo	64.35	64.51	62.06
G	Trgovina	1.21	1.25	1.68
H	Hoteli i restorani	4.90	6.90	6.42
I	Transport, pošta i telekomunikacije	2.26	1.59	2.28
K	Usluge biznisa	0.74	1.36	1.66
O	Ostale usluge	100	100	100

Na osnovu ove strukturne tabele SAP za sve tri godine lako se primetiti da struktura učešća troškova prema privrednim granama kroz godine je takoreći konsistentna, to jest imamo sasvim zanemarujuću razliku izuzev kod ostalih usluga gde imamo izrazitiju razliku.

Isto tako bazirajući se na gore datim podacima možemo uočiti da procenat učešća troškova je najniži kod hotela i restorana sa 1,2% i kod ostalih usluga sa 0,7%, dok je najviši izražen kod delatnosti trgovine sa oko 64% što je i razumljivo imajući u vidu to da je i broj preduzeća (biznisa) u tom sektoru najveći to jest najmanji u dotičnim sektorima.

5 Dodatak (Aneks)

Biznisi sa potpunim odgovorima prema privrednim delatnostima i veličini za SAP 2005, 2006 i 2007

U tabelama u nastavku predstavili smo broj respondnih biznisa (odnosno biznisa koji su nam dostavili odgovore u anketi) prema veličini. Primećuje se da je u prvoj godini broj onih koje su nam dostavili upitnike to jest dali odgovore bio je veći kod biznisa kojispadaju u kategoriji srednje veličine.

Dok u SAP-2006 i SAP-2007 stepen davanja odgovora (respondenata) bio je veći kod biznisa koji spadaju u kategoriji malih preduzeća .

Na osnovu strukturne ankete o preduzećima (biznisa) naglašavamo činjenicu da 61% od ukupnog broja preduzeća su u kategoriji srednjih preduzeća u gotovo svim aktivnostima, osim energetske sektor i korišćenje vode gde najveći broj pripada velikim preduzećima sa 89% .Takođe, vredno je napomenuti da u ovu vrstu delatnosti u prvoj godini nema malih preduzeća dok druge i treće godine imamo znatan broj u kategoriju malih preduzeća, , jer smo tokom ovih godina imali nekoliko inicijativa za osnivanje mini hidro elektrana.

Tabela 1. Biznisi prema privrednim delatnostima i veličini za SAP 2005, 2006 i 2007 - (sa potpunim odgovorima)

Sektori	Opis	Mala (0-9)			Srednja(10-49)			Velika (50 i vise)			Ukupno		
		2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
C	Ekstrativna industrija	5	23	23	15	12	7	3	6	6	23	41	36
D	Preradivačka industrija	61	146	152	266	104	92	34	34	37	361	284	281
E	Proizvodnja, raspodela električne energije, gasa i vode	0	3	3	1	2	2	8	7	5	9	12	10
F	Gradjevinarstvo	36	85	80	177	58	63	15	14	7	228	157	150
G	Trgovina	664	847	745	714	230	219	24	24	16	1402	1101	980
H	Hoteli i restorani	17	74	74	129	31	24	1	3	3	147	108	101
I	telekomunikacije	30	42	46	76	20	15	10	7	7	116	69	68
K	Usluge biznisa	17	40	32	39	26	16	7	12	4	63	78	52
O	Ostale usluge	16	11	15	56	10	5	17	10	7	89	31	27
	Ukupno	846	1.271	1.170	1.473	493	443	119	117	92	2438	1881	1705

Tabela 2. Struktura biznisa prema privrednim delatnostima i veličini za SAP 2005, 2006 i 2007 (sa potpunim odgovorima)

Sektori	Opis	Mala(0-9)			Srednja (10-49)			Velika (50 i vise)			Ukupno		
		2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
C	Ekstrativna industrija	0.6	1.8	2.0	1.0	2.4	1.6	2.5	5.1	6.5	0.9	2.2	2.1
D	Preradivačka industrija	7.2	11.5	13.0	18.1	21.1	20.8	28.6	29.1	40.2	14.8	15.1	16.5
E	Proizvodnja, raspodela električne energije, gasa i vode	0.0	0.2	0.3	0.1	0.4	0.5	6.7	6.0	5.4	0.4	0.6	0.6
F	Gradjevinarstvo	4.3	6.7	6.8	12.0	11.8	14.2	12.6	12.0	7.6	9.4	8.3	8.8
G	Trgovina	78.5	66.6	63.7	48.5	46.7	49.4	20.2	20.5	17.4	57.5	58.5	57.5
H	Hoteli i restorani	2.0	5.8	6.3	8.8	6.3	5.4	0.8	2.6	3.3	6.0	5.7	5.9
I	Transport, pošta i komunikacije	3.5	3.3	3.9	5.2	4.1	3.4	8.4	6.0	7.6	4.8	3.7	4.0
K	Usluge biznisa	2.0	3.1	2.7	2.6	5.3	3.6	5.9	10.3	4.3	2.6	4.1	3.0
O	Ostale usluge	1.9	0.9	1.3	3.8	2.0	1.1	14.3	8.5	7.6	3.7	1.6	1.6
	Ukupno	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Zavod za Statistiku Kosova kratak opis

Zavod za statistiku Kosova, je stručan zavod koji deluje još od 1948 godine i prešao je kroz sve istorijske faze, sa organizacionom strukturom prema tadašnjem državnom uređenju. Dana 2 avgusta 1999. Zavod je ponovo započeo svoj profesionalni rad, nezavisan, u okviru Ministarstva javnih Administracije. Zavod se finansira od konsolidovanog Budžeta Kosova i od donatora za posebne projekte .

Zavod za statistiku Kosova deluje shodno Pravilniku 2001/14 koji je stupio je na snagu 2 jula 2001. Jedan Master plan (srednjoročni) o razvoju statističkog sistema u skladu sa evropskim statistikama je u fazi razvoja.

Organizaciona struktura: *Četiri departmana proizvodnje* (Departman ekonomske statistike i nacionalnih računa, Departman statistike stanovništva, Departman socijalne statistike i Departman poljoprivredne statistike i sredine) , *sedam statističkih područnih odeljenja* (Đakovica, Gnjilane, Mitrovica, Peć, Prizren, Priština i Uroševac), kao i dva departmana podrške (Departman metodologije i Informativne tehnologije i Departman administracije), *čine strukturnu izgradnju ZSK-a*.

Ukupno ima 134 zaposlenih, od toga 96 (71.6 %) u sedište zavoda, a u područnim kancelarijama 38 (28.4 %) .

Imamo profesionalnu podršku i saradnju sa međunarodnim institucijama. Zavod za statistiku Kosova u celosti pokriva teren zemlje. Za sprovođenje anketa na terenu upotrebljavamo adekvatan uzorak i metodologiju. Tokom prikupljanja izveštaja od izveštajnih jedinica, angažujemo; profesionalne radnike, tehničare, civilne službe (matičare), kao i popisivače na terenu iz područnih kancelaria.

Jedna ekipa koja se sastoji od domaćih i međunarodnih eksperta angažovana je na Projektu o Popisu stanovništva.

Misija Zavoda je ispunjavanje potreba korisnika za redovnim statističkim podacima i analizama u cilju podrške Vladinim departmanima, i da bi njima obezbedio potrebne informacije na donošenju odluka, ali i ostalim korisnicima na Kosovu.

- **Adresa:** **Zavod za statistiku Kosova, Ul. "Zenel Salihu"br.4 Priština**
- **Telefoni:** **Sedište Zavoda 00 38138/235 111**
Direktor + 381 (0) 38 235 157
- **Fax:** **+381 (0) 38 235 033**
- **E-mail:** ekonomic@ks-gov.net
- **Web-site:** www@ks-gov.net/esk